

Brüssel, 18. juuni 2019
(OR. en)

Institutsioonidevahelised
dokumendid:
2018/0358(NLE)
2018/0359(NLE)

5929/19
ADD 2

WTO 33
SERVICES 6
FDI 2
COASI 9

I/A-PUNKTI MÄRKUS

Saatja:	Nõukogu peasekretariaat
Saaja:	Alaliste esindajate komitee / nõukogu
Teema:	Nõukogu otsus ühelt poolt Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Vietnami Sotsialistliku Vabariigi vahelise investeeringute kaitse lepingu Euroopa Liidu nimel allakirjutamise kohta – Vastuvõtmine Nõukogu otsus ühelt poolt Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Vietnami Sotsialistliku Vabariigi vahelise investeeringute kaitse lepingu Euroopa Liidu nimel sõlmimise kohta – Taotlus Euroopa Parlamendi nõusoleku saamiseks

Belgia Kuningriigi ühepoolne deklaratsioon, mis käsitleb nõukogu otsust ühelt poolt Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Vietnami Sotsialistliku Vabariigi vahelise investeeringute kaitse lepingu Euroopa Liidu nimel allakirjutamise kohta

Belgia tervitab ühelt poolt Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Vietnami Sotsialistliku Vabariigi vahelise investeeringute kaitse lepingu allkirjastamist.

Belgia kinnitab veel kord, et ta toetab investeerimisvaidluste lahendamise mehhanismi käimasolevat reformi. See on üks etapp mitmepoolse investeerimiskohtu loomisel, millest saab pädev õiguslik asutus investorite ja riikide vaheliste vaidluste lahendamiseks. Belgia toetab jätkuvalt komisjoni sellealaseid jõupingutusi.

Belgia leiab, et Euroopa Liidu Kohtu arvamus investeerimiskohtu süsteemi kooskõla kohta ELi aluslepingutega (arvamus 1/17) on aidanud veelgi selgitada õigusraamistikku, mille raames võib investeerimiskohtu süsteemi luua, ja sillutab teed edasisele tööle.

Belgia rõhutab, et nagu Euroopa Liidu Kohus oma arvamus 1/17 kinnitas, kinnitatakse Vietnamiga sõlmitud investeeringute kaitse lepingus veel kord lepinguosaliste õigus kehtestada oma territooriumil õigusnorme, et saavutada sellised õiguspärased poliitikaeesmärgid nagu rahvatervise, ohutuse, keskkonna või avaliku kõlbluse kaitse, sotsiaal- või tarbijakaitse või kultuurilise mitmekesisuse edendamine ja kaitse. Pelk asjaolu, et lepinguosaline kehtestab õigusnorme, sealhulgas tehes muudatusi oma õigusaktidesse, viisil, mis mõjub investeeringule kahjulikult või on vastuolus investori ootustega, sealhulgas kasumiootustega, ei kujuta endast lepingu kohase kohustuse rikkumist. Peale selle ei saa ettenähtud kohtute pädevust määrata kindlaks lepingu kohaste kohustuste rikkumine tõlgendada viisil, mis takistab lepinguosalisel vastu võtta ja rakendada meetmeid, mis on vajalikud avaliku julgeoleku või kõlbluse kaitseks, avaliku korra tagamiseks või inimeste, loomade või taimede elu või tervise kaitseks, vastavalt üksnes nõudele, et selliseid meetmeid ei kohaldata viisil, mis tooks kaasa meelevaldse või põhjendamatu diskrimineerimise samalaadsetes tingimustes olevate lepinguosaliste vahel või rahvusvahelise kaubanduse varjatud piirangud. Peale selle ei laiene investeerimiskohtu süsteemi ja apellatsioonikohtu kaalutusõigus sellele, et võimaldada neil seada kahtluse alla liidu poolt pärast demokraatlikku protsessi kindlaks määratud avaliku huvi kaitse tase.

Belgia tervitab komisjoni avaldust investeeringute kaitse ja investeerimiskohtu kohta ELi-Vietnami investeeringute kaitse lepingu raames. Belgia on seisukohal, et see avaldus on oluline Vietnamiga sõlmitud investeeringute kaitse lepingu tõlgendamise seisukohast, pidades silmas lepingute õiguse Viini konventsiooni artiklites 31 ja 32 sisalduvaid sätteid, mis käsitlevad lepingute tõlgendamist.

Belgia rõhutab, kui olulised on käimasolevad mitmepoolsed arutelud selle üle, et hargmaised ettevõtjad austaksid inimõigusi ja rahvusvahelisi kohustusi; arutelusid korraldab valitsustevaheline avatud töörühm, mis käsitleb rahvusvahelisi korporatsioone ja teisi äriettevõtteid seoses inimõigustega. Kõnealune töörühm toetab jätkuvalt Euroopa suuremat osalemist läbirääkimisprotsessis. Samuti nõuab ta kaasavamate ja konsensuslikumate läbirääkimismeetodite kasutuselevõtmist.

* * *

Komisjoni avaldus investeeringute kaitse ja investeerimiskohtu süsteemi kohta ELi ja Vietnami vahelise investeeringute kaitse lepingu raames

ELi ja Vietnami vaheline investeeringute kaitse leping on järjekordne edusamm uue lähenemisviisi raames, mis hõlmab investeeringute kaitse poliitikat ja vaidluste lahendamist ning millele pandi alus ELi ja Kanada laiaulatusliku majandus- ja kaubanduslepinguga ning selle allkirjastamise ajal avaldatud tõlgendava ühisdokumendi ja avaldusega nr 36.

See tähendab, et kõnealune leping sisaldab kõiki CETAs ja eespool nimetatud täiendavates dokumentides tehtud parandusi, mille eesmärk, nagu on tunnustanud ka Euroopa Kohus, on võimaldada Euroopa Liidul ja selle liikmesriikidel ka edaspidi oma reguleerimisõigust tulemuslikult kasutada. Eelkõige sisaldab ELi ja Vietnami vaheline investeeringute kaitse leping tagatist, mida Euroopa Kohus pidas oma arvamuses 1/17¹ vajalikuks, et hoida ära olukordi, kus lepinguga loodud vahekohtud seaksid kahtluse alla lepinguosalise demokraatlikult tehtud valikuid, mis muu hulgas puudutavad avaliku korra või avaliku julgeoleku kaitse taset, kõlbluse kaitset, inimeste ja loomade elu ja tervise kaitset, toiduohutuse säilitamist, taimede ja keskkonna kaitset, heaolu töökohal, tooteohutust, tarbijakaitset või ka põhiõigusi.

¹ Euroopa Liidu Kohtu 30. aprilli 2019. aasta arvamus 1/17, punktid 147–161.

Sarnaselt CETA-le hõlmab kõnealune leping ka investeerimiskohtu süsteemi ning sellega nähakse ette üleminek mitmepoolsele investeerimiskohtule. Leping sisaldab sätteid, millega tagatakse menetluse (sealhulgas esildised ja ärakuulamised) täielik läbipaistvus ning mis võimaldavad huvitatud isikutel esitada vahekohtule avaldusi (*amicus curiae*).

Nagu CETA ning ELi ja Singapuri vaheline investeeringute kaitse leping, tähistab ka kõnealune leping olulist etappi rahvusvahelise investeerimispoliitika ümberkujundamises, mille käigus asendatakse liikmesriikide kahepoolsed investeerimislepingud ELi reformitud lähenemisviisiga ja kavandatakse mitmepoolse investeerimiskohtu loomist.

Sarnaselt CETA-le ning ELi ja Singapuri vahelisele investeeringute kaitse lepingule põhineb ELi ja Vietnami vaheline investeeringute kaitse leping ELi põhiväärtustel ja hõlmab neid. Investeeringute kaitse lepinguga kinnitatakse veel kord ÜRO põhikirja ja inimõiguste ülddeklaratsiooniga võetud kohustusi. Samuti kinnitatakse lepinguga säästva arengu ja läbipaistvusega seotud kohustusi, milles lepiti kokku ELi ja Vietnami vahelises vabakaubanduslepingus. See hõlmab mitmepoolsete keskkonna ja tööhõivega seotud kokkulepete ning standardite edendamist sisepoliitikas ja siseriiklikes õigusaktides. Investeeringute kaitse lepinguga kaitstakse üksnes selliseid investeeringuid, mis on tehtud kooskõlas siseriiklike õigusaktidega, sealhulgas keskkonnakaitse ja tööjõu kaitse ning inimõiguste austamisega seotud kohustustega.

Samuti kinnitatakse investeeringute kaitse lepingus kohustusi seoses vastutustundliku ettevõtluse edendamisega selliste vahendite abil nagu Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsiooni (OECD) suunised rahvusvahelistele ettevõtjatele, ÜRO ülemaailmne kokkulepe ja Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni kolmepoolne deklaratsioon rahvusvaheliste ettevõtete ja sotsiaalpoliitika põhimõtete kohta. Nende kohustustega kaasneb ELi konkreetne kohapealne tegevus, näiteks projekt „*Vastutustundlikud tarneahelad Aasias*“, mis on ELi, Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni ja OECD ühisalgatus, mille peamine eesmärk on edendada inimõiguste, töö- ja keskkonnastandardite järgimist ettevõtjate poolt, kelle tarneahelad asuvad Aasias, ning viia nende tegevus kooskõlla rahvusvaheliste standarditega. Projekt hõlmab kuut Aasia riiki, sealhulgas Vietnami.

Komisjon võtab arvesse ka mitmesugustel rahvusvahelistel foorumitel , sealhulgas ÜROs ja OECDs toimuvaid arutelusid vastutustundliku ettevõtluse ja investorite kohustuste üle. Euroopa Liit on võtnud rahvusvahelisel tasandil juhtrolli vastutustundliku ettevõtluse ja inimõiguste austamise tagamiseks. Komisjon jätkab Euroopa Liidu juhtrolli edendamist, uurides samal ajal, kuidas käimasolevatele aruteludele reageerida ja neid kujundada.
